

चिरस्थायी सेंद्रिय प्रदूषकाचे अपायकारक परिणाम

- कैंसर रोग कारक
- प्रजनन क्षमता कमी करतो
- शारिरीक प्रतिरक्षा प्रणालीत बाधा आणतो
- शारिरीक मध्यवर्ती मज्जा प्रणाली संस्थेला नुकसान पोहचवतो
- जन्मतः दोष उत्पन्न करतो
- अंतःसावी ग्रंथी मध्ये दोष निर्माण करतो

उपाय

चिरस्थायी सेंद्रिय प्रदूषका (POPs) पासून होणारा धोका कमी करणं इतकी सोपी गोष्ट नाही पण काही तरी नक्कीच करायला हवं. ह्या करिता POPs चा विकल्प शोधणे आवश्यक आहे. ह्याला प्रोत्साहन देण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थेच्या माध्यमातून, जन जागरूकता अभियान, आर्थिक सहायता POPs चा विकल्प उपयोगात आणल्या पदार्थांच्या उपयोगास प्राधान्य तसेच POPs वापरावर प्रतिबंधाला प्रोत्साहन दिले गेले पाहिजे. नको असलेले अप्रचलित साठ्याची माहिती काढून त्याचा योग्य पद्धतीने निर्मूलन केले गेले पाहिजे. काही विशेष प्रकरणात जसे PCBs युक्त उपकरणे, विद्युत ट्रांसफार्मर व इम मध्ये यांचा उपयोग केवळ त्यांच्या शेवटच्या निर्मूलना पर्यंतच केला पाहिजे. नकळत पणे उत्पन्न होणा या चिरस्थायी सेंद्रिय प्रदूषकां पासून स्वच्छ तंत्रज्ञानाद्वारे व प्रक्रिया परिवर्तना द्वारे आपण मुक्त होऊ शकतो.

प्रत्येक देशाच्या सामाजिक आर्थिक परिस्थिती तसेच जलवायु ला अनुसरून यावरच्या उपायां मध्ये थोडेफार बदल होऊ शकतात. मलेरियाच्या मच्छारांवर नियंत्रण मिळवण्यासाठी भारतात डीडीटी चा वापर केला जातो. DDT चा उपयोग चरणबद्ध पद्धतीने दुर करण्यासाठी सर्वप्रथम सुरक्षित व प्रभावी उपाय शोधणे महत्वाचे आहे. अश्या उपायांसाठी वेगवेगळे विकल्प व उत्पादन प्रक्रियांची समिक्षे साठी उपयोगकर्ता तसेच सामान्य जनते सोबत सरकारी संघटना, उद्योग, गैर सरकारी संघटना, शिक्षकां सोबत माहितीची देवाणघेवाण तर झालीच पाहिजे तसेच या सर्वांनी स्वैच्छिक कार्यक्रमात भाग घेतला पाहिजे.

वैश्विक पर्यावरणाच्या स्वास्थ्यात सुधार आणण्यासाठी व चिरस्थायी सेंद्रिय प्रदूषकां (POPs) पासून मुक्त होण्या साठी या आपण सर्व एकत्र होऊ या.

आमचा संपर्क

संचालक,
राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्था
नेहरू मार्ग, नागपूर 440 020, भारत
दुरभाष : 0712-2249885-88, फॅक्स : 0712-2249900
ईमेल : director@neeri.res.in
वेबसाइट: <http://www.neeri.res.in>
(भाषांतर सहयोग : हिन्दी अनुवादक राजभाषा एकक),

चिरस्थायी सेंद्रिय प्रदूषक (POPs)

स्टॉकहोम करार

मानव स्वास्थ्य व पर्यावरणाच्या रक्षणा करिता.

चिरस्थायी सेंद्रिय प्रदूषक

राष्ट्रीय पर्यावरण
अभियांत्रिकी
संशोधन संस्था
नेहरू मार्ग,

नागपूर 440 020, भारत

पर्यावरण एवं वन मंत्रालय,
नवी दिल्ली, भारत

संयुक्त राष्ट्र औद्योगिक विकास संस्थान
[UNIDO]

